

Драгана Абрамовић

ЈАВОР НА
ШИНАМА

Драмом је почела да се бави са три године, јер је тада први пут побегла од куће тражећи себи дом.

Када је научила да чита и пише нашла је могућност да створи себи живот какав јој је био потребан у сваком тренутку.

Још док је била студент драматургије (19 година) изведена јој је прва драма *Бело као снег и гивис*, и још много година после тога била је најмлађи драмски писац у земљи.

После тога написала је следеће драме: *Асканије, волим тије, Браји или сесџира, Гершла, Бели краљ – црна краљица, Домаћа радиносџи, Хајде да живимо заједно*; сценарио за играни филм *Урош блесави*; ТВ серије: *Рођаци из Лазина, Кључ за све браве, Пази свеже обојено*; неколико радио драма, и *Јавор на шумама*. Већина ових драма је награђена или учествовала на познатим фестивалима у: Л Рошелу, Техерану, Пули, Охриду, Неуму, а неке од њих су откупиле иностране ТВ станице.

Као уредник у Телевизији Београд свој дух и професионалност је унела у велики број емисија за децу.

Њен дека Богосав је говорио да је она срећно биће јер ће моћи да се бави својим послом драмског писца док је жива, и да живи док год буде могла себи и другима (углавном деци) да пише о томе шта је важно, а шта неважно, о стварима које се називају правим именом, највише о љубави.

Рођена је у Београду као Драгана Јовановић, срећно удата и мајка Филипа и Ање, који не беже од куће јер заједно имају прави дом.

Драгана АБРАМОВИЋ

ЈАВОР НА ШИНАМА
(ЧУДАН ВОЗ)

Текст луткарске представе за децу

ЛИЦА

ТУТУТКО

КУКАВИЦА

ЈАВОР

СОМИЦА

СОМ

КЕЧИГА звана КЕЧА

СИН

ОТАЦ

РОЗЕ КОМАРИЦА

СЛЕПИ МИШ

ЧИВЕЧЈЕ РИБИЦЕ

ПЛАВОКОСИ ДЕЧАК – ЖУЋА

ПЛАВОКОСА ДЕВОЈЧИЦА

1.

На сцени се налази мали воз, какав постоји у скоро сваком забавном парку за децу. Шине су му савијене у круг, има железничку станицу и тунел, у коме ноћу и спава. Около је дрвеће, али доминира ЈАВОР. На грани му је КУКАВИЦА, у прелејом гнезду. Јавор је нежно љуљушка.

Мали воз није хуманоидан, није карикатура. Он је машина блиска деци, која као да се "заразила" дечјим особинама. Радознао је, брзоилеј, наиван, зачуђен.

Вече је. Чују се птице, цврци. Мали воз уздише.

Мали воз   Волим вече. Могу да се одмарам и уживам. Ово лето је
ТУТУТКО: прелепо. Чујем реку, осећам њене мирисе, још могу да
одем до ње. Могао бих да пружим шине и одем где хоћу,
али онда ко зна шта би ми се догодило. Овако је лакше.
Сви мисле да сам ја обичан мали воз, који целога дана воза
децу у круг, ноћу се одмори, и ујутру поново.

(Зайева)

КРУГОВИ СУ КАО ПЛОЧЕ
СВАКИ СВИРА ДРУГУ ПЕСМУ;
КРУГОВИ СУ КАО ВОЋЕ
СВАКИ ИМА ДРУГИ УКУС;
КРУГОВИ СУ КАО ОЧИ
СВАКИ ВИДИ ДРУГО ДЕТЕ;
КРУГОВИ СУ КАО ГЛАВЕ
СВАКИ ИМА ДРУГУ ЖЕЉУ;
КРУГОВИ СУ КАО ШИНЕ
СВАКА ХОЋЕ ЛАГАН ТОЧАК;
КРУГОВИ СУ КАО ТАЧКЕ
НА ЛЕЂИМА ДИВЉЕ МАЧКЕ.

КУКАВИЦА: (Јавору)

Ти стварно претерујеш. Птице свијају гнезда на гранама дрвећа, а не прави дрво гнездо за птицу. Не можеш да ме задржиш. Морам да одлетим. Већ сам ти рекла да ја нигде не остајем дуже. Ја имам мисију да нађем своју мајку.

ТУТУТКО: Шта значи реч – мисија?

ЈАВОР: Изузетан задатак.

(Кукавица узлети)

Сачекај јутро. Можеш да се повредиш у мраку, може неко да те нападне Кукавице моја.

КУКАВИЦА: Досадила ми је твоја брижност. Лепо спавај.

Кукавица одлеиши.

ТУТУТКО: Зашто ти баш њу задржаваш? Гране су ти пуне разних птица. Ова кукавица није нарочито ни шарена, ни лепа.

ЈАВОР: *(Занесено)*
Видим реку, по њој сјаји безброј звезда – драгуља. Како би дивно стајали на глави моје драге.
(Уздише)

ТУТУТКО: Зашто си толико тужан?
(За себе)
Немам довољно знања, немам довољно искуства, ништа ми није јасно.

ЈАВОР: Како да ме она заволи? Макар половину онога колико ја њу волим. Ја сам непокретан, а ти идеш само у круг. Како да нађемо одговоре на питања о љубави...

ТУТУТКО: Која питања? Ти не питаш, ти стално уздишеш.

ЈАВОР: Како да задржим моју љубав, на мојим гранама? Шта да урадим да би и она мене заволела?

ТУТУТКО: Добро, питаш. Када би јој ставио звезде са реке на главу и крила, можда би те и заволела. Знам, идем до реке да ти их донесем.

ЈАВОР: Како? Ти идеш само у круг.

ТУТУТКО: Исправићу шине због тебе, најбољи мој пријатељу. Учинићу чудо. Наћи ћу ти ја одговоре на питања о љубави.

ЈАВОР: Сачекај да размислим.

ТУТУТКО: *(Пружа шине и креће око зледалишћиа. За то време се мења сценографија на позорници)*
Нећу дуго да се заржавам! Ово је дивно! Ја сам слободан од кругова! Значи, тачно је ако нешто желиш лепо, оно се и оствари. Слободан сам! Слободан!

(Пева)

СЛОБОДА ЈЕ КАДА ПИТАШ
ОДГОВОРИ ПАДНУ САМИ;
СЛОБОДА ЈЕ КАДА СКИТАШ
А НИКО ТЕ ЧАК НЕ ГЊАВИ;
СЛОБОДА ЈЕ КАДА МИСЛИШ
О ПРЕЛЕПОЈ ЈЕДНОЈ ДАМИ.

Додуше у овом случају је то птица кукавица, али нисам је ја бирао.

Туџуџко стиже на њозорницу. Она њредстиавља дно реке. Туџуџко улази у воду.

ТУТУТКО: Уххх, баш је добра, хладна вода. Мало ђу и да се освежим. Али, где су звезде? Чим сам ушао у воду оне су нестале. Јавор ће бити разочаран. Где су нестале? Упалићу светиљку.

Свејло у облику џрубe.

ТУТУТКО: Идем напоље, овде их нема. Шта ако наиће неки чамац, па заталаса воду, она ми уђе у димњак, и ја се загрцнем? Бууу... Мрзим да се загрцем. Идем напоље. Шта је ово?!? Шта ми је са шинама?!? Хођу напоље! Упомоћ!!!

У џрубe свејла се њојаве Сомица и Сом. Сџају. Пољубе се. Туџуџко се насмеје.

СОМИЦА: Гле, прво превозно средство на дну реке које даје знаке живота. Уосталом, сада када очекујемо мале сомове, и не би требало да се премарам.

Сом обилази и разгледа чудан воз.

СОМ: Шта ти овде радиш?

ТУТУТКО: Хтео сам да однесем Јавору звезде са површине воде, али су нестале.

СОМ: Чак и сомови знају да је то обичан одсјај сијалица.

СОМИЦА: Шта ће то Јавору?

ТУТУТКО: Дуга је то прича. Зашто сте лепили уста на уста.

Туџуџко се џресе, њокушава да њомери шине.

СОМИЦА: *(Насмеје се)*
Љубили смо се. То се ради када има љубави.

ТУТУТКО: Како можете да се волите у овом ужасу? Овде у реци нема више ни светлости, ни боја. Ово је само нека смрдљива, бљутава течност... Љубави?!? Рекла си када има љубави? Значи то је то. Онда и нема наде. Ни Јавор ни Кукавица не могу да се љубе.

СОМИЦА: Како се ти зовеш? Тутутко?!?

ТУТУТКО: Ја се и не зовем. Како си рекла? Тутутко? Допада ми се.

- СОМИЦА: Зар ти мислиш да ми немамо излетишта, викендице и школе у природи? Ово је само прљава авенија нашег рибљег живота. Имамо ми још водених лепота, бистрих, прозачних пејзажа и боравишта. Хоћеш да видиш?
- ТУТУТКО: Авенија? Пејзаж? Шта то значи?
- СОМ: Авенија је широка улица окружена дрвећем, а пејзаж је предео. Хоћеш да нас повезеш?
- ТУТУТКО: Зар вам ја личим на такси за глупе рибетине? Пливајте, и оставите ме на миру. Тутутко, није него.
- СОМИЦА: *(Сомица)*
Јао.
- СОМ: *(Брижно)*
Опет те пробада?!? Идемо кући.
- СОМИЦА: Ми глупе рибетине?!? Ми, понос ове реке. Ти си стварно невоспитан. Отпливаћемо без збогом.

Сомица га ухватила под њераје и одпливају.

- ТУТУТКО: Зарђаћу начисто ако се ускоро не извучем. Падам у најдубљи очај који може да снађе један необичан мали воз. Не могу да се померим, хладно ми је, страх ме је... Када би бар опет неко наишао да се посвађамо. Лакше ми је када сам љут, него уплашен.

Одједном, у ширину свейла му улази Сом, али сам.

- СОМ: Јел' ти треба помоћ?
- ТУТУТКО: Треба. Шине су ми се заглибиле у муљу. Не могу да их пружим и изађем на обалу. Жив ћу да зарђам.
- СОМ: Не обећавам.
- ТУТУТКО: Чекај, шта је са твојом женом?
- СОМ: Стално очекујемо мале, али их не добијамо. Њу то јако мучи.
- ТУТУТКО: Ко може да вам помогне?
- СОМ: Чуо сам да постоје мудре "Човечје рибице" које знају одговор на свако питање, али живе далеко у пећини и не можемо да дођемо до њих.
- ТУТУТКО: Можда ћу ја моћи, ако ми помогнеш да изађем.

Сом одиљива.

ТУТУТКО: Чекај да ти се извиним. вређао сам и Сомицу и Сома, а он се вратио да ми понуди помоћ. Сомица ми је дала име. Заиста сам мали, а он је велики. Сомина! Само, како ће ми помоћи? Јао што је мрачно, јао што је грозно. Јавор зна где сам, али он не може да ми помогне.

У шрубуну свејла уиљива Кечиѓа.

КЕЧИГА: Опа, шта си па ти? Метал, и још ниси зарђао. Нећеш имати ништа против ако ти скинем неке делове, који би ми послужили за моју подводну тркачку формулу. Нисам се представио. Кечиѓа, краће Кеча, најбржи тркач реке. Да видим, шрафове бих скинуо, а и ово седиште..

ТУТУТКО: Стани, какви шрафови, какво скидање делова, ја бришем одавде.

КЕЧА: Колико ја видим, ти си се заглибио, као многи пре тебе. Што си циција, дај ми делове док су још сјајни.

ТУТУТКО: Сом ми је обећао помоћ.

КЕЧА: Обећао? Помоћ? Какву? Теби?

ТУТУТКО: Добро, није баш обећао, али скоро.

КЕЧА: Велики Сом, дугих бркова, кратке памети? Тај лаже као црв. Сигурно ће да доведе друштво да ти они скину делове. Дај их мени, молим те.

ТУТУТКО: Не дам! Иди од мене! Отпливај што даље! Мама!!!

КЕЧА: Каква мама на дну реке. Ти не знаш колико ја волим свој тркачки ауто. Све бих дао за њега. Одох по одвијач и остали алат, а ти не мрдај одавде.

(Смеје се)

Као да може да мрдне.

(Смеје се)

Брзо ћу, немој дотле да зарђаш!

Кечиѓа одиљива.

ТУТУТКО: Он није нормалан. Воли ауто. Зар се и ствари воле? И како да ми скине делове? Шта да радим? Да ли ће ми велики Сом помоћи? Ко је оно? Неко стиже? Ко је то?
(Пева)

СТРАХ ЈЕ КАО БЕЛИ ЗУБ
КАДА МОЛИ УЗАЛУД
ЈЕР ОН БОЈУ СВОЈУ МЕЊА
А ПОМОЋ МУ НЕГДЕ ДРЕМА
КАД СЕ КВАРИ, СЕНКЕ ЦРНЕ
КАО СВЕТЛОСТ КАДА ТРНЕ,
СТРАХ ЈЕ КАО КВАРАН ЗУБ!

(Шајуће)

... Нема никога. Беспомоћан сам. Као црв на удици, као птић ван гнезда, као риба у акваријуму, као мачка у цаку.

У тпрубу свейла му уйлива неколико риба. Иза је Сом. Носе исцејану рибарску мрежу. Гурну је под крај шина, и ослобађају га. Тушуйко йолази найоље.

ТУТУТКО: *(Иде око љедалишиџа)*

Хвала вам. Хвала вам пријатељи! Соме, поздрави Сомицу и желим вам јато прелепих Сомчића. Хвала вам. Желео бих да вам таксирам све до мора, до океана, али морам кући! Шта сам сазнао о љубави? Само то да се лепе уста на уста, да не могу да се добију сомчићи, и да су моји делови погодни за љубав према тркачком ауту једне Кечиге. Зар због тога замало да настрадам? А ни звезде нису драгуљи, него обичан одсеј сијалица. Шта да кажем Јавору?

Док он иде око љедалишиџа сценографија се мења и враћа се она са Јавором. Розе Комарица и свици йраве журку. Чује се џиха музика. Тушуйко их расџера, али йо и не йримеџи. Свици одлеђу, Розе Комарица йокушава да их задржи. Не може, љушиџо зују ка Тушуйку.

ЈАВОР: Шта ти се догодило? Где су звезде?

ТУТУТКО: У очима. То је само одсеј сијалица. Добио сам име – Тутутко.

ЈАВОР: Нема звезда?! Шта сад да смислим за моју драгу? Зар баш ништа ниси сазнао?

ТУТУТКО: Причаћу ти ујутру. Хвала ти ветре. Осуши ми сваки шрафић. Замало да их изгубим. Лепи моји шрафови. А труба.

(Кија)

Назебао сам. Аууу. Шта ако се озбиљно разболим? Па, ко би мене лечио? Механичари би се плашили да би ме њихова оправка болела, лекари не знају какав сам унутра.

- ЈАВОР: Ниси ти тако слабачак, када би сада долетела моја љубав Кукавица ти би се одмах посвађао. Јел' да?!?
- ТУТУТКО: Јавору, пријатељу, здравље ми је начето. Угасићу лампу. У мраку се лакше брине.
- ЈАВОР: Тачно је да ноћ повећава бригу. Зато мирно спавај, причаћеш ми ујутру шта ти се све догодило.
(За себе)
Постајем себичан. Мислим само о мојој Кукавици и себи. Зар је то љубав? Заборављање најбољег пријатеља? Ујутру ћу пажљиво да га саслушам.
- ТУТУТКО: Шта то толико зуји? Не да ми да спавам.
- ЈАВОР: Зар ниси приметио ништа чудно док си долазио? Мени се учинило да си протутњао кроз неко славље.

Дошрчавају Отац и Син, обојица су у истим тренеркама. Син је Оцу до прса. Тушуйко сјење. Син сјаје испред њега.

- СИН: Да ли те нешто боли? Тата! Тата је доктор.
- ТУТУТКО: Боли ме незнање.
- ОТАЦ: Да, ја сам доктор, али геологије. Сталагмити, сталактити. То може увек да помогне.

Розе Комарица зуји око њих. Отац и Син ошрче.

- ТУТУТКО: Шта да радим сада? Не могу да спавам од овог несносног зујања. И шта су то сталагмити и сталактити?
- ЈАВОР: Пећински украси. Окамењене капи воде. Можда је у праву. Мораћеш у пећину. Температура, неосветљеност и влажност су тамо идеални за налажење правих одговора. То је решење. Како ти је?
- ТУТУТКО: Осушио сам се. Ваљда ми је добро. Још да могу да се испavam. Ово зујање ме излуђује.

РОЗЕ

КОМАРИЦА: То ми је и намера. Бж... Хи, хи, хи. Бж...

Јуиро је. Кукавица слеће у гнездо. Тушуйко зева. Розе Комарица сјава у првом вагону.

КУКАВИЦА: Овде нема шта да се једе. Зашто ми стално цвилиш о љубави, а чак ми ни храну не обезбедиш? Шта ти мислиш да је љубав? То је брига о ономе кога волиш.

ТУТУТКО: А колико ти бринеш о њему?

КУКАВИЦА: Ја њему не причам о љубави.

ТУТУТКО: Али њега искоришћаваш, чак и мене малтретираш.

КУКАВИЦА: Јаворе, ти дозвољаваш да ме ова глупа машинерија вређа!?

ЈАВОР: Молим вас.

КУКАВИЦА: Кога молиш? Њега? Ја сам гладна, хоћу одмах да једем!

ТУТУТКО: Да није Јавора почупао бих ти перје. Наказо размажена!

КУКАВИЦА: Јао, чујеш шта ми говори и ти то дозвољаваш!

Розе Комарица се буди. Зуји и ошћри рилицу.

ЈАВОР: Молим вас, молим вас.

КУКАВИЦА: То је све што имаш да кажеш. Збогом. Видећеш ме када ме видиш! Воли њега!

ЈАВОР: *(Тихо)*
Али, ја волим и њега.

Кукавица одлећи.

ТУТУТКО: Ја сам крив што је одлетела, али шта могу, страшно ме нервира. Молим те, опрости ми. Јаворе, зашто ћутиш? Ево, идем ја у пећину, можда ћу тамо све да сазнам. Чујеш Јаворе. Ево идем.

Јавор љласно уздихне. Тућућко йолази око љледалишћя. И Розе Комарица зујећи иде са њим.

ТУТУТКО: Ово зујање ме излућује. Да то мени не зуји у глави, да то није неки квар због квашења у реци? И где сада опет лутам? Шта могу да сазнам у пећини. Тамо никога нема. А можда и има. Оне “Човечје рибице”? Можда ће ми одговорити на питања и за Сома и за Сомицу. Можда ћу сазнати зашто им не долазе мали. И Јавор је љут на мене. Можда ће се одљутити ако му донесем одговоре како да га Кукавица заволи. Зашто ми се стално догађају бриге? Ја само желим свима да помогнем.

Сћижу на йозорницу. Сценографја йредсћавља йећину. Тућућко је ойрезан. Ућали фар, али ља ућаси.

РОЗЕ

КОМАРИЦА: Бззз. Не гаси светло. Плашим се. Чудни возу, молим те упали светло. То сам ја, Розе Комарица, допутовала сам са тобом. Хтела сам да те кињим, али сада сам одустала. Бж... Упали.

Тушутко упали фар, она му слети на димњак.

ТУТУТКО: Ти то зујиш?

РОЗЕ

КОМАРИЦА: Данима сам припремала рођенданско славље: розе хаљину, бж, розе тарту, право место и музику. Једва сам успела да наговорим Свица да дође, и ти си се непланирано појавио мокар, протутњао ми кроз журку и растерао је. Остала сам ојађена и осветољубива.

Гласови им иду кроз "ехо", јер пећина одјекује. Одједном их салети цијукање. Слети мишеви

ТУТУТКО: Шта је сад па ово?

СЛЕПИ МИШ: Шта тражите овде? Гаси то светло!

РОЗЕ

КОМАРИЦА: Немој, молим те. То су крвопије. Слепи мишеви.

СЛЕПИ МИШ: Ко ми каже? А ти пијеш млеко?

(Смеје се)

Комарац који можда пије виски?

(Смеје се)

Шта ћете овде?

ТУТУТКО: Дошао сам да одговорим на питања о љубави... Знате, мој пријатељ...

СЛЕПИ МИШ: То ме уопште не занима, одмах да сте нестали из наше пећине. Твоје светло нас повређује.

ТУТУТКО: Угасићу га. Прешао сам толики пут, а ви ми уопште нисте пожелели добар дан, а камоли дали неки одговор. Да ли овде још неко живи? Можда "Човечје рибице"?

СЛЕПИ МИШ: Одкуд ја знам?

РОЗЕ

КОМАРИЦА: Бж, да ли ти ишта знаш?

СЛЕПИ МИШ: Са тобом не бих делио никакво знање. Ти си ми одвратна, а ти не пали тај фар. Одлазите!

Слеји миш одлеји.

ТУТУТКО: Морамо да одемо.

РОЗЕ

КОМАРИЦА: Зашто, није ово само његова пећина, упали тај фар па ћемо мало да разгледамо, кад смо већ овде.

ТУТУТКО: *(Упали фар)*

Јао, види како је овде дивно.

Најредују, али фар се угаси.

РОЗЕ

КОМАРИЦА: Шта ти би? Упали га.

ТУТУТКО: Не могу. Мора да је то због оне реке. Имам последице. Нешто ми рђа.

РОЗЕ

КОМАРИЦА: Шта ћемо сад? Где бауљаш?

ТУТУТКО: *(Упали му се фар)*

Јао, падамо у јаму! Упомоћ! Добро је, није дубоко. Идемо назад!

Прилазе им Човечје рибице.

ЧОВЕЧЈЕ

РИБИЦЕ: Сачекајте. Одавно овде нико није залазио. како сте?

РОЗЕ

КОМАРИЦА: Бззз. И тако и онако. Ко сте ви?

ЧОВЕЧЈЕ

РИБИЦЕ: Ми смо Човечје рибице. А ко сте ви? Једноставне, старе и мудре.

РОЗЕ

КОМАРИЦА: Ја сам јединствена кћи комарачког поглавице – Розе Комарица, ово је јединствени мали воз Тутутко. Бж, толико јединствених бића на једном хладном, мокром и мрачном месту.

ТУТУТКО: Да ли сте довољно мудре да ми одговорите на нека питања?

ЧОВЕЧЈЕ

РИБИЦА: Ми све знамо.

РОЗЕ

КОМАРИЦА: Чекај, прво ја. Да ли ћу поново успети да доведем Свица на журку?

ЧОВЕЧЈЕ

РИБИЦА: Свици светле за своју душу, пут им је кратак, али изнад је пун, сјајан месец.

РОЗЕ

КОМАРИЦА: Шта то значи?

ЧОВЕЧЈА

РИБИЦА: Месец је сјајнији, уживај у бољем

ТУТУТКО:

Сада ја. Како Сомица и Сом да добију младе? Стално их чекају, а они их муче и не долазе?

ЧОВЕЧЈА

РИБИЦА: Ко жели сунце за вечеру, остаће гладан.

РОЗЕ

КОМАРИЦА: Чамите у рупи и мраку, а само причате о месецу и сунцу. Ништа ви не знате.

ТУТУТКО:

А љубав? Како мој пријатељ млад, велики и леп Јавор да наведе Кукавицу да га заволи?

ЧОВЕЧЈА

РИБИЦА: Ко пије млеко из чиније остаће му бели бркови.

Тушуйко почиње да се смеје, придружи му се и Розе Комарица, а онда и Човечје рибице. Тушуйко и Розе Комарица одлазе довикујући довиђења.

РОЗЕ

КОМАРИЦА: Слушај, случајно сам чула крај реке да је рибља вила отишла на ауто трке са Кечом, и мали Сом и Сомице неће да се појаве док се она не врати. Неће да се рађају без куме. Нека је позову да пожури назад.

ТУТУТКО:

Хвала ти.

СЛЕПИ МИШ: Још сте ту? Ко вас је задржао?

РОЗЕ

КОМАРИЦА: Када сте нам били потребни одбили сте дружење. Бж. Сада ми одлазимо, без одговора.

ТУТУТКО:

Да ли познајете Човечје рибице?

СЛЕПИ МИШ: Никад чули.

ТУТУТКО: Упознајте прво њих, оне су вам близу, и веома су занимљиве. Можда ће вам причати приче ако вас заволе.

СЛЕПИ МИШ: Нас нико не воли.

РОЗЕ

КОМАРИЦА: Потрудите се. Збогом.

Тушутко и Розе Комарица полазе око гледалишта. Враћа се сценографија са Јавором.

РОЗЕ

КОМАРИЦА: Зашто ћутиш? Да ли могу да ти помогнем?

ТУТУТКО: Ви комарци свуда стижете. Да ли си некада чула за неки љубавни напиток?

РОЗЕ *(Смеје се)*

КОМАРИЦА: Љубавни напиток. Ко ме би сипао? Извини, молим те. Обећавам да ћу да се распитам, али љубав нема везе са напицима.

ТУТУТКО: И на овом путовању бих надрљао да сам упао у дубљу јаму, а о љубави сам само сазнао да јој не требају нарочити напици, да мораш и да се трудиш да би те волели, и да чак и крвопијама треба љубав. Али, саазнао сам решење за Сома и Сомицу, мада сам то могао и код куће.

РОЗЕ

КОМАРИЦА: Бж. Да ли ти често причаш сам са собом?

ТУТУТКО: *(Пева)*

У ЉУБАВИ СВЕ ЈЕ ТАЈНА
ЧАК И КАД ЈЕ ТОРТА БАЈНА
СЛАТКО ГРИЗЕШ ЗУБИ ТРНУ
ШЛАГ ДОБИЈА БОЈУ ЦРНУ.

Стижу на позорницу. Пукне светлост. Зима је. Све је бело осим Јавора. Њему су листови пошћуно зелени.

РОЗЕ

КОМАРИЦА: Бж... Бррр... Снег. Колико дуго смо били на путу? Бежим кући у топлоту. Довиђења!

ТУТУТКО: Јаворе, пријатељу мој, ауууу. Шта ти се догодило, дрво чудесно? Потпуно си ми збунио долазак. Зашто су ти листови тако зелени?

ЈАВОР: Ово је све страшније. Шта си сазнао?

Чује се ветар, лисџови џрејере, шуме. Све је бело осим џињх зелених лисџова, дивноџ дрвеџа.

ТУТУТКО: Како сада да мислим о теби?

ЈАВОР: Како ТИ да мислиш о мени? Ја не знам шта да мислим о себи, а то ми је важније. Надао сам се да ми доносиш одговор, али видим да сам се преварио.

ТУТУТКО: Изненадио те ноћас снег? Великим градовима се све ређе догађа снег. На улицама се одмах испрља, сви га грде, свима смета. Остао је веран природи.

ЈАВОР: Није то оно што сам од тебе очекивао. Шта си сазнао?

ТУТУТКО: Све неке мудрости, али ништа јасно и једноставно.

Врајци цвркућу. Туџуџко се увлачи у свој џунел. Вири фиксиран на Јавора, не мрда.

ЈАВОР: *(Викне)*
Ја сам готов! Умирем!

Туџуџко му брзо џрилази.

ТУТУТКО: Од чега? Која болештина те је снашла?

ЈАВОР: *(Паџеџично)*
Умирем.

ТУТУТКО: Зар не знаш да свака болест може да се победи ако имаш вољу, доброг лекара и одговарајући лек.

ЈАВОР: Нешто си научио, али не оно што мени треба. Мојој болести нема лека, зове се неузвраћена џубав. Али видиш – уместо да се од патње сушим, ја бујам.

ТУТУТКО: Пубав је прешла у болест. Можда то и није страшно, можда ће га лакше излечити.

Ветар дува, дува.

ЈАВОР: *(Јекне)*
Хоћу да будем оголело дрво! Нећу да се истичем у пејзажу!
Хоћу да будем нормалан за ово доба године!!!

ТУТУТКО: Опет проблем! Шта сада да радим?

ЈАВОР: Да ли знаш где може да се нађе фотеља на џуљање?

ТУТУТКО: Мени још увек није ништа јасно.

ЈАВОР: Умирем. Молим те набави ми једну малу удобну фотељу на џуљање. Покушаћу још са тим.

ТУТУТКО: Још увек немам довољно знања. Зар се због љубави умире?

ЈАВОР: Лишће добија воду из земље, и зато буја зелено. Зими се дрво плаши да се та вода не замрзне од хладноће и да га лед не убије. Зато обустави појење лишћа до пролећа. Оно се осуши, и опадне. Мене толико греје љубав да ми је остала вода, па и лишће.

ТУТУТКО: Још увек немам довољно искуства.

ЈАВОР: Још ниси отишао по фотељу?

ТУТУТКО: Јесам, али шта ће дрвету фотеља? Идем до реке. Пренећу Сому и Сомици поруку, и они ће ми извући са дна неку очувану фотељу.

ЈАВОР: Али, на љуљање.

Тушуйко излази са њозорнице. Јавор уздише. Кукавица облеће око њега, зачикава га, он њушка гране ка њој, али она узлеће кукајући.

Тушуйко се враћа, носи фотељу која се цеди.

ЈАВОР: Ти си прави пријатељ. Не питаш, а помажеш. Ја те волим.

ТУТУТКО: Први пут ми је неко рекао да ме воли. И то велики пријатељ Јавор. Шта ће њему туђа љубав кад је има толико много у себи.

ЈАВОР: Зато што љубав мора да се дели са неким.

ТУТУТКО: Дели је са мном, само немој да патиш.

ЈАВОР: Не могу, њу ја волим.

Дошрчавају цоџери са њочейка – Оџац и Син. Исџе су висине.

СИН: Да ли си нашао одговоре?

ТУТУТКО: Био сам у пећини, сталагмити и сталактити су дивни, али нема одговора. Само неки полуодговори. Молим те, подигни ову фотељу на Јаворову најдебљу грану.

Син њодигже фотељу. Оџац оџрчи, Син за њим.

ЈАВОР: Тутутко, молим те иди и ти. Можда ће моја љубав да дође. Ви се само свађате.

ТУТУТКО: Само ми реци шта ће ти фотеља.

ЈАВОР: Ја је нисам добро љуљао, а она то воли. Можда ће је фотеља задржати.

ТУТУТКО: Обично си толико паметан.

Туџуџко се повлачи у џунел. Кукавица долеџи, заљуља се, ѓромоџласно се смеје. Сруџи фоџељу.

КУКАВИЦА: Напунио си ми гнездо храном. То је већ боље.

ЈАВОР: Да ли ти све одговара?

КУКАВИЦА: Поправљаш се. Биће од тебе нешто. Само, још си много зелен за мене.

(Кикоће се)
зелен, баш сам духовита.

ТУТУТКО: *(Викне)*

Ти си уображена, размажена и дрска, а уопште ниси духовита.

КУКАВИЦА: Да сам се најела већ бих одлетела, овако ћу да те игноришем.

ТУТУТКО: Јал' то увреда?

ЈАВОР: Не, то значи да неће да обраћа пажњу на тебе.

Прилази Плавокоси Дечак. Кукавица одлеџи. Плавокоси Дечак џрилази Туџуџку. Обилази око њеџа.

ПЛАВОКОСИ

ДЕЧАК

ЖУЋА: Да ли спаваш?

ТУТУТКО: Никада не спавам преко дана. Сматрам да дан то не заслужује. Исувише боја и нијанси нуди, да би се преспавале.

ЈАВОР: Бела боја постоји у тридесетак нијанси које иду од плавичасте преко крем до ружичасте, а где су остале?

ЖУЋА: Хоћеш ли да ме возиш један круг? Мислим, кад си већ ту. Нису те убацили у неки магацин да презимиш.

Туџуџко ѓа вози у круџ џо џозорници.

ЖУЋА: Дуго сам живео у далекој земљи на Северу. Из ње потиче Деда Мраз. Тамо ноћ траје шест месеци, али небо има такве боје да се мисли да је живот горе, а не у лепљивом сивилу кратких зимских дана на земљи.

ЈАВОР: Прича ти није баш уредно сложена, нема почетак или крај, само мирисну средину топле кифле.

ЖУЋА: Замисли треперење свећа испред сивих, једноличних зграда, замрзнуто море између острва на којима је град, тихе, плавокосе људе, који се ретко додирују.

Тушутко и даље иде у круж, али веома сјоро.

ЖУЋА: У тој земљи има преко шездесет хиљада језера, ужасно је хладно, а читао сам и пуно бајки о јунацима и лепотицама севера.

ЈАВОР: Причаш тихо, и са пуно туге, коју Тутутко не разуме, али ја те потпуно разумем.

ТУТУТКО: Знам, то је носталгија – Чежња за крајем који волиш.

ЈАВОР: Није само то.
(Тихо)
Нека несрећна љубав.

Тушутко сјаје и зажмури. Жућа долази до Јавора, обрли га.

ЖУЋА: Како си провалио, то је дубоко покопана тајна.

Тушутко полази око љедалишца. Хрче, прави гримасе.

ЈАВОР: (Off)
Плавокоси Дечак је успео да успава мали воз усред бела дана. Осећао је да га пружене шине воде негде где му је све познато, где се му се обрадовати, и где ће открити тајну туге Плавокосог Дечака. Било му је жао што није и њега повео, али није могао да одвоји сан од јаве.

Сценографија се мења.

Прекрасно небо. Пужно жуће и црвене боје. У дну је дрвена колиба сенишана између земље и неба. Тушутко сјидже на позорницу.

ТУТУТКО: Шта је ово? Какви су ово таласи туге? Неко и плаче.

Тушутко полази ка дрвеној кућици. Из ње шече танак пошок суза и прави језеро са друге сјране кућице.

ТУТУТКО: Ово је земља у којој се, изгледа не остварују љубави, чим има толико језера, и сва су вероватно од суза.

Појављује се Плавокоса Девојчица, која пошто личи на Плавокосог Дечака, као да су две половине исте јабукe.

ТУТУТКО: Имаш ли ти брата?

ПЛАВОКОСА

ДЕВОЈЧИЦА: Немам. Како да те позовем унутра? Можеш ли да оставиш вагоне и шине напољу?

ТУТУТКО: Зачудићеш се како се ја лако сместим тамо где ме желе.

Тушутко улази у њену чисту, једносавно намештену собу, њу шарених прекривача, шоља, лутка, и склупча се као мачак. Плавокоса Девојчица га љубошљиво гледа, али не престаје да њлаче.

ТУТУТКО: Зар вам је мало језера, ви чудни северњаци? Престани да плачеш, овде је довољно мокро.

ПЛАВОКОСА

ДЕВОЈЧИЦА: Нећу моћи да престанем да плачем док не нађем свог Плавокосог Дечака. Он је отишао јер сам ја у бесмисленом бесу бацила лептира љубави, који ми је он направио. Када бих нашла лептира, он би ми се вратио.

Прозрачан, бели лептир прелети преко њих.

ТУТУТКО: Како да га нађеш, када од суза ништа не видиш. Опиши ми га, покушаћу ја да га нађем. Осећам да знам где је твој плавокоси дечак.

Сузе за њренућак престају да теку, а лице Плавокосе Девојчице њако засија да се и лептир обоји разним бојама.

ТУТУТКО: Нема лепших боја од оних на лицу пуном љубави.

ПЛАВОКОСА

ДЕВОЈЧИЦА: Лептир је бео, нежан, направљен од најтананијег леда овог нашег далеког севера.

ТУТУТКО: Можда се истопио?

ПЛАВОКОСА (*Ошљ њлаче*)

ДЕВОЈЧИЦА: Тај лед се не топи, само може вода да га однесе далеко, далеко.

ТУТУТКО: Где да га тражим? Где да почнем?

ПЛАВОКОСА

ДЕВОЈЧИЦА: Безнадежно је. Не знам. Попела са се на оно брдашце, погледај га, зажмурила сам окрећући се у круг, и бацила га. Не знам где је пао. Нисам могла да га нађем.

Тушутко излази из колибе.

ТУТУТКО: Колики је, тај нарочити лептир?

ДЕВОЈЧИЦА: Покривао ми је длан.

ТУТУТКО: Хоћеш ли престати да плачеш ако ти доведем Плавокосог Дечака?

Тушуйко лагано клизи по позорници. Девојчица га праши.

ДЕВОЈЧИЦА: Не. Лептир је чувар наше нежности. Он нас спаја. Без њега бисмо се гледали не препознајући се.

ТУТУТКО: Колико је све то чудно, али изгледа да свака несрећна љубав има неког лептира, који лако одлети.

На месту где језеро додирује небо, сија лејшир. Сузе су га већ покриле, и он се љуљушка.

ТУТУТКО: *(Види га, сјаје испред њега)*
Лептир може сваког часа да буде одвучен на дно. Дођи, Плавокоса Девојчице, узми га, ја се плашим да додирнем крхку лепоту.

Девојчица дојрчава, више не плаче. Сва сија.

ДЕВОЈЧИЦА: *(Крикне)*
Лепото моја ледена!

ТУТУТКО: Послаћу ти твог Плавокосог Дечака!

Девојчица се смеје, маше му. Тушуйко креће око љедалишћа.

Сценографија се враћа на ону са Јавором. Плавокоси Дечак сјава испод Јавора.

ТУТУТКО: *(Пева док сјавајући иде око љедалишћа)*
У ОВОМ СЛУ ЈЕ СВЕ НА ЈАВИ
И ЛЕДЕНИ ЛЕПТИРИ СУ ПРАВИ
САМО ШТО НЕ ЛЕТЕ ПО ЛИВАДИ
ВЕЋ СЕ ЉУЉУШКАЈУ У СУЗНОЈ КАДИ.

Тушуйко сивије на позорницу. Нема више снега. Пролеће је. Све је у цвећу. Јавор нема више зелено лишће. Сав је у љуљољцима.

Тушуйко буди Плавокосог Дечака.

ТУТУТКО: Твоја Плавокоса девојчица те чека са лептиром љубави. Више није тужна, сада зна да ћеш се вратити.

ПЛАВОКОСИ

ДЕЧАК: То ти нисам причао, то је моја тајна.

ТУТУТКО: Био сам код ње, нашао јој лептира и обећао да ћеш се вратити.

ПЛАВОКОСИ

ДЕЧАК: Одмах! Нисам те узалуд чекао. Идем одмах! Хвала ти!

Плавокоси Дечак одјури.

ЈАВОР: И њему си помогао. А мени!

ТУТУТКО: Сада више знам. Обоје су исто желели. Љубав се дели, сећаш се.

ЈАВОР: Сећам се, али како да дођем дотле да делим?

ТУТУТКО: Можда заиста треба да нађеш некога ко хоће да дели.

РУЖНА

ВРАНА: Кре, кре, хоћу ја, хоћу ја!

ЈАВОР: Бежи наказо!

Дошрчавају Отац и Син. Обојица су у истим шренеркама, али је Син виши од Оца.

ОТАЦ: Има ли нових вести?

СИН: Пустите их, журимо.

Отац и Син ошрче.

ТУТУТКО: *(Пева)*
ПРОЛЕЋЕ ЈЕ ПУНО СВЕГА
АЛИ ВИШЕ НЕМА СНЕГА
БЕЛОГ ЦВЕЋА ПУНА ГРАНА
А ПЧЕЛАМА ДОБРА ХРАНА.

Кукавица облеће око Тушутко.

КУКАВИЦА: Лепа ти је песма.

ТУТУТКО: Јавор те више не воли. Само си га користила. Сналази се сама. Не вреди ти више да се шлихташ.

КУКАВИЦА: Офуцао се Јавор. Штета, добро сам презимила уз његову љубав.

(Одлећи до Јавора)

Да ли је тачно Јаворе да ме више не волиш?

Вештар јако дува. Тушутко се повлачи у свој тунел. Кукавица неконтролисано лећи лево-десно. Вештар носи новине, ошутке. Кукавица дрхти.

ТУТУТКО: Могу ли да ти помогнем?

ЈАВОР: Кукавице, уђи у његов тунел, склони се.

КУКАВИЦА: Оставите ме на миру!

ТУТУТКО: У реду. Питао сам, нисам хтео да вређам.

Кукавица му се њојне на главу, без њињања.

КУКАВИЦА: Нећу више да се свађам. Причаћу ти причу док не прође ово невреме. Много сам путовала. Знам разне занимљиве форе. Не брини, нећу да сметам.

ЈАВОР: Сметај мени, молим те.

КУКАВИЦА: Ти ме више не волиш.

ЈАВОР: Љубав не пролази баш тако лако.

КУКАВИЦА: Само ти сањај.

ТУТУТКО: Васпитање ти никад није било јача страна.

КУКАВИЦА: Овај ветар ће ти однети гнездо, шта ћеш онда?

ТУТУТКО: Направиће ми друго. Ја сам омиљен.

Кукавица виси низ Туџуџкову "главу". Гледа ња њраво у "очи"

КУКАВИЦА: Видим ти само околину у оку. Ниси ишао далеко. Неопходне су ти моје приче о далеким земљама.

ТУТУТКО: Не волим приче. Волим акцију. Јао, ветар је све јачи. Добро се држи за мене.

КУКАВИЦА: Шта је, није те мајка научила да слушаш приче? Да ниси сироче?

Тунел одлеђи. Олуја, хаос. Сјаница се распура. Ветар диже Туџуџку и Кукавицу у ваздух. Јавор се њовија.

ТУТУТКО: Ја летим! То је чудесно! Хвала ти ветре!

КУКАВИЦА: Када будеш треснуо разуцаћеш се у небројене комадиће. Срећа је што очигледно немаш мајку, па неће имати ко да жали за тобом.

ЈАВОР: Чувајте се. Бежи, Кукавице моја, бежи!

Ветар и хаос и дање њрају.

КУКАВИЦА: *(Виче)*

Када се приближимо земљи, ја слећем, а ти се разбуцај!

Туџуџко сјушња шине низ Јавор, али се он сам заљепио у зране. Шине су сјушњене као њобоџан до њла, он не може да се искобеља.

ТУТУТКО: Помози ми Јаворе, молим те.

Вештар се смирује. Кукавица се сређује на Јаворовој брани.

ЈАВОР: Сачекај мало да повратим снагу. Потпуно сам исцрпљен од ове олује. Тежак си ми. Не мрдај, пази да ми не поломиш неку грану. Како си ми ти, Кукавице? Добро?

КУКАВИЦА: Не мораш да бринеш о мени из пристојности.

Кукавица му кљуца кљуца љуљке.

КУКАВИЦА: Вешт си ти, машинеријо. Ипак те је мамица нечему научила. Или те је, можда, суров живот без мајке оспособио да се снађеш.

ТУТУТКО: Мени те је стварно доста, досадна птичурино. Брини о себи и својој мајци. Ја сам воз, шта ће мени мајка?

КУКАВИЦА: Ниси ти воз. Видела сам ја многе возове. Ти си неки изрод возова. И да имаш мајку сигурно не би признала да си њен.

ТУТУТКО: Ја имам проблем да се извучем из грана, и то ћу решити, али ти свој очигледни проблем са мајком никада нећеш. Где ти је мамица?!?

Кукавица скаче на њега и кљуца га, бесни.

КУКАВИЦА: Ниси смео да ми кажеш да никад нећу наћи мајку!

ЈАВОР: Мени је доста! Одмах да сте уђтали. Обоје!!! Треснућу вас обоје о тло да се саберете. Јасно?! Хајде, Тутутко силази полако.

ТУТУТКО: Кљуца ме.

Тућућко се лаѓано искобеља. Кукавица седи на њему.

ЈАВОР: Одмах да се помирите, и више да вас нисам чуо у свађи. Јасно?

КУКАВИЦА: *(Задивљено)*
Јаворе? Нудим вам своју причу, реците ми шта да радим?

ТУТУТКО: Мени је тебе доста, Нека те Јавор саслуша.

КУКАВИЦА: Молим те, саслушај ме и ти. Немам никог другог осим вас двојице.

ТУТУТКО: Није ни чудо кад си зла. Јавор те воли, а ти га кињаш! На љубав се одговара љубављу.

- ЈАВОР: Зар нисам био јасан? Саслушаћемо је.
- ТУТУТКО: Одкуд ми то? На љубав се одговара љубављу? То ми нико није рекао. Браво Тутутко. Све више разумеш.
- ЈАВОР: И било је време. Сад ћу-ти и слушај.
- КУКАВИЦА: Замислите гнездо, птица лежи на јајима, моја мајка кукавица долеће и положи своје јаје, тј. мене у њено гнездо. И онда одлети. Добра птица и даље лежи на јајима. Сви се излегнемо. Ја сам већа од њених птића, и да би мене хранила њих избаћим из гнезда. Добра птица ме храни док се потпуно не исрпи. Ја сам већ ојачала, и крећем да тражим своју мајку.
- ТУТУТКО: Ту ти не можемо помоћи.
- КУКАВИЦА: Али ми реците како да нађем своју мајку.
- ЈАВОР: Ја такву мајку не бих ни тражио.
- КУКАВИЦА: Зар није најважније да откријемо од кога потичемо? Ко нас први учи љубави.
- ЈАВОР: Способна си за живот – живи га лепо и часно, шта ће ти сада мајка? Ти си одрасла тражећи је.
- КУКАВИЦА: Значи, нећете да ме подржите да тражим мајку? Мрзим вас! Збогом!

Кукавица одлећи. Тутутко се врти у круж по позорници.

- ЈАВОР: Тутутко, да ли тебе занима твоја мајка?
- ТУТУТКО: У ствари не, ја сам само машина којој се догодило чудо. И таквог ме волите. То ми је довољно. Кукавици ништа није довољно.
- ЈАВОР: Кукавица не подмеће своја јаја у друга гнезда из небриге или лењости. Она не може да изведе птиће јер јаја не снесе у кратком периоду, као друге птице, већ једно по једно у великим временским размацима.
- ТУТУТКО: Ти је заиста разумеш и имаш оправдања за све што јој се догађа. То је, значи права љубав. Сада разумем и ја. Схватиће и она, и вратиће се.
- ЈАВОР: Све чешће је овде, и ако се опире осећам да ме све више воли.
- ТУТУТКО: Љубав је уткана у разноврсност природе и ни једна јасна мисао о њој није довољна.

Кукавица се враћа и слеће на Јаворову грану. Он их нежно склопи око ње.

КУКАВИЦА: Јаворе мој велики, ја те волим.

ТУТУТКО: Спреман сам за децу и ово пролеће. Потпуно спреман.
Доста је било брига и догађања. Ове године само возам
децу у круг – бесвести. До бесвести!

(Пева)

КРУГОВИ СУ КАО ПЛОЧЕ.
СВАКИ СВИРА ДРУГУ ПЕСМУ;
КРУГОВИ СУ КАО ВОЋЕ
СВАКИ ИМА ДРУГИ УКУС;
КРУГОВИ СУ КАО ОЧИ
СВАКИ ВИДИ ДРУГО ДЕТЕ;
КРУГОВИ СУ КАО ГЛАВЕ
СВАКИ ИМА ДРУГУ ЖЕЉУ;
КРУГОВИ СУ КАО ШИНЕ
СВАКА ХОЋЕ ЛАГАН ТОЧАК;
КРУГОВИ СУ КАО ТАЧКЕ
НА ЛЕЂИМА ДИВЉЕ МАЧКЕ!!!

КРАЈ